ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA" ("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, by
The Ukrainian Nat'l Ass'n
of America
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Subscription:
per year...... $2.00 | Canada & Europe:
half year...... 1.00 | per year...... $3.00
single copy.. .03 | half year...... 1.50

СВОБОДА

ЗАЛОЖ. 1893 РОКУ.
"СВОБОДА" ("LIBERTY")
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
в Америці
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Передплата:
на рік........ $2.00 | Канада і Европа:
на пів року 1.00 | на рік........ $3.00
поод. число .03 | на пів року 1.50

УРЯДОВИЙ ОРГАН У. Н. СОЮЗА В АМЕРИЦІ "SVOBODA" OFFICIAL ORGAN OF THE UKR. NAT'L ASS'N OF AMERICA

РІК XXIII. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер 4-го лютого 1915. Ч. 14. VOL. XXIII Jersey City, N. J., Thursday, February 4 1915. N. 14.

НІМЕЦКИЙ ОФІЦИР ВИСАДИВ У ВОЗДУХ КАНАДІЙСЬКИЙ МІСТ.

Німецька армія напирає знова на Варшаву.

Дальші успіхи австро-угорської армії в Галичині.

Москалі нарікають, що великий князь Микола Миколаєвич знищив російську армію.

В Канаді:

НІМЕЦЬКИЙ ОФІЦИР ВИСАДИВ У ВОЗДУХ МІСТ В КАНАДІ.

ВЕЙНЕБОРО, МЕЙН, 2. лютого. — Нині рано висаджено зелізничий міст на ріці Ст. Кроа, яка плине на границі між стейтом Мейн і Канадою. Міст є власностию компанії „Кенедієн Песифік" („Сіпіяр"). По докладнім розслідженю перекопали ся урядники, що шкода не велика. Експльозія пошкодила лише горішним частям моста, натомість мало нарушила шини і стовпи. Динаміт був підложений з канадійської сторони і з тої сторони ушкоджений міст. Тому, що се є одинокий міст зі Злучених Держав до Канади, висадженє мосту спричинило значну перерву в комунікації. Подорожні мусять висідати з зелізниці перед мостом і переходити пішки через лід.

Сейчас по атентаті арештовано на американській стороні одного Німця, при якім найдено динамітові патрони і пляни моста. Він подав, що називаєть ся Вернер Горн і, що він є офіцером німецької армії. В нього знайдено також німецьку хоругов.

Коли його запитано, пощо він висадив міст, він заявив, що уважав се своїм обовязком тому, що Англія є у війні з Німеччиною, а Канада є провінція Англії. Він виїхав в пятницю з Ню Йорку і в суботу прибув на міст. По вибуху вернув він до свого готелю.

Тому, що його арештовано в Злучених Державах, буде він тутки воєнним бранцем, одначе, що з ним зробити, має щойно вказати Вашінґтонське правительство.

Горн каже дальше, що він є капітаном німецької армії, був в Мексику, а тепер конче хотів їхати на війну, але, що не можна, то він шкодить Англійцям в Канаді.

В Галичині:

УСПІХИ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ АРМІЇ В КАРПАТАХ.

АМСТЕРДАМ, Голяндія (через Лондон), 2. лютого. — Після найновійших донесень з Берліна і з Відня на лінії між Дуклею і Вишковом розвиваєть ся велика боротьба. Дотепер ще жодна сторона не осягнула рішаючих успіхів. Австрійській армії приславфельдмаршалок Гінденбурґ сильну підмогу. Першою цілию австрійсько-угорської і німецької армії є місто Самбір, перша точка на дорозі до Перемишля і Львова. Вчерашний день минув там спокійно на приготованях до страшної боротьби.

В понеділок видано у Відни таке оповіщенє:

„Чисті карпатські провали є знова тереном страшних битв. Вони стали ся для Москалів дуже притягаючим тереном, бо їх посіданє уможливлюло би в кождій хвили напад на Угорщину.

По 4-дневних завзятих битвах наші війска прогнали Москалів з карпатського переходу коло Ужока, але опісля наші війска занехали дальший похід вперед і заняли догідні становища. Се було конечне, коли показало ся, що Москалі мають переважаючу силу.

Москалі знова пробували перебити ся через наші лінії, але відбито їх.

АВСТРІЙЦІ ПОЛОНИЛИ 800 МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ (через Лондон), 2. лютого. — Нині оголошено таке урядове оповіщенє:

Вчера дописала погода і через те проявила ся більша діяльність на полях битв в. полудневій части російської Польщі і в західній Галичині. Австрійсько-угорська армія осягнула кілька значнійших успіхів в ріжних місцях воєнної лінії на російськім фронті.

В Карпатах Москалі вчера напали були на наше війско на захід від переходу коло Лупкова, але їх відбито і прогнано дальше на північ. **Ми взяли там до неволі 800 російських жовнірів та здобули дві гармати і два машинові карабіни.**

На Буковині не було нічого важнійшого на австрійсько-російській воєнній лінії.

В російській Польщі:

НІМЦІ НАПИРАЮТЬ НА ВАРШАВУ.

БЕРЛІН, (бездротна телєграма до Сейвіл, Л. Ай.), 2. лютого. — **Німецькі війска, які знаходять ся в російській Польщі зломили цілком наступаючу силу російської армії.**

Коло полудневого бігу ріки Висли здобули Німці кілька російських становищ.

Крім того генерал Гінденбурґ приготовляє загальний приступ на російський фронт коло польської столиці Варшави і в найблизших днях зачне він похід проти російських становищ перед Варшавою.

Оповістка головної німецької кватири звучить:

В північній части російської Польщі прогнано Москалів з ріжних становищ; в середній части російської Польщі посунули ся наші війска вперед, а в полудневій части австрійсько-угорська армія відновила напади на російські становища.

МОСКАЛІ ВЖЕ СКРОМНІЙШІ В ГОЛОШЕНЮ СВОЇХ „ПОБІД".

ПЕТРОГРАД (через Лондон), 2. лютого. — Російські воєнні власти думають, що німецький фельдмаршалок Гінденбурґ знова хоче вдарити на Варшаву. На цілім варшавськім фронті треба надіятн ся загального німецького наступу. Воєнні операції ведуть ся поки що, на малу скалю, однак Москалі вже Німцям не довіряють. Головну увагу звертає на себе завзятість, з якою Німці відновили свої напади на московські становища.

В Східних Прусах Москалі розтягають свою боєву лінію дальше на північ.

Однак все таки — після гадки російських штабових офіцирів, головна увага усіх звернена на операції в Карпатах.

Урядовий російський комунікат з дня 1. лютого звучить:

На лівім березі Висли дня 30. січня вела ся страшно завзята боротьба. В околици Боржімова заатакували ми в ночи Німців, які здобули в день в однім місци наші закопи. По кровавій битві і при помочи баґнетів вдало ся нашим жовнірам прогнати Німців з тих закопів. Ми майже знищили дві німецькі компанії, взяли трох офіцирів і 60 жовнірів в полон і здобули один машиновий карабін.

Від рана ворог старав ся прогнати нас з передних закопів, однак по завзятій битві прогнано його в зад, лише в однім місци неприятель заняв закопи й укріпив ся в них.

Наша артилєрія на лівім березі Висли дальше успішно острілює неприятельські становища. Вона знищила одно німецьке становище, ушкодила кілька німецьких закопів і змусила до мовчаня кілька німецьких гармат. В Карпатах боротьба ведеть ся між Дуклею і Вишковом. Загалом наші становища на сій лінії є безпечні.

На Буковині ведуть ся битви лише між передними сторожами.

В Росії:

МОСКАЛІ НАРІКАЮТЬ, ЩО ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ ЗНИЩИВ РОСІЙСЬКУ АРМІЮ.

БЕРЛІН (бездротна телєграма до Сейвіл, Л. Ай.), 2. лютого. — „Новое Время" найбільший московський дневник в Петрограді, що стоїть у близких зносинах з російським правительством, помістило статю, в якій пише, **що населенє російської столиці сильно занепокоєне з причини знищеня російської армії, до якого довів головний командант рсійської армії, стрий царя — великий князь Микола Миколаєвич.**

Найбільші невдачі потерпіла російська армія — пише „Новое Время" — у своїй офензиві (в зачинній війні). **Всі наступаючі походи російської армії скінчили ся невдачами.** Треба їй було — пише дальше та газета — держати ся дефензиви (оборонної війни), то тоді була би армія удержала ся не знищена і Росія була би лишили ся ще з дійсною воєнною силою.

Статя московського дневника „Нового Времени" є дуже замітна. Передівсім треба знати, що підчас війни таких статий не вільно писати і за се може газета бути строго покарана. Одначе газета „Новое Время", котра стоїть у близких зносинах з російським правительством і то з кождим міністерством зокрема і дуже часто за впливом міністрів подавала остру критику на непорядки в державі, може собі позволити на таку „непатріотичну статю".

Нема сумніву, що се зробило „Новое Время" за намовою міністрів, а се вказує, що в урядових кругах Росії щось варить ся, що панує невдоволенє з воєнних „успіхів" славетного царевого стрийка, котрий радий би свого братанка скинути з престола, а самий на нім засісти на старість.

Видно, що невдоволенє російського правительства (котре знова робить все також в порозуміню з царем) щораз більше зростає, а коли дійде воно до верпіка, то готово прийти до якогось перевороту в найвисших кругах Росії. Російський уряд може збунтувати ся против великого князя Миколи Миколаєвича і коли зачне відмовляти йому доставы потрібних артикулів, то він скоро зречеть ся не лише своєї прославленої невдачами офензиви, але і бідної дефензиви.

У Франції і Бельгії:

ЩО КАЖУТЬ НІМЦІ ПРО ВІЙНУ У ФРАНЦІЇ.

БЕРЛІН (бездротна телєграма до Сейвіл, Л. Ай.), 2. лютого. — Німецька головна військова управа оповістила нині отсе донесенє головної воєнної кватири:

На західнім тереиі війни не стало ся нічого важнійшого окрім перепалок артилєрії.

Головна військова управа заявляє дальше, що **воєнні звіти, які подає Франція в останнім часі, містять в собі дуже богато неправди і видумок.**

Головна військова управа не хоче входити в подробиці, але кождий, хто читає французькі донесеня з поля війни, може самий провірити їх вартість.

По піврічній війні німецькі успіхи дійшли вже до тої висоти, що **Німеччина має тепер запоруку остаточної побіди.**

ФРАНЦУЗИ НЕ МАЮТЬ ЧИМ ПОХВАЛИТИ СЯ.

ПАРИЖ, 2. лютого. — Французьке міністерство війни видало таке оповіщенє:

В останних днях були тільки битви між німецькою і французькою артилєрією.

На полудневий схід від Ипр Німці хотіли вдарити на наші становища, але скоро мусїли уступити перед сильним огнем нашої артилєрії.

Підчас перерв в битвах ми понапровляли свої закопи і наново укріпили ся на становищах, які ушкодила німецька артилєрія.

В Арґонах також спокій. Мабуть Німці понесли в битвах дня 31. січня великі страти.

В Альзації і в Воґезах нема нічого нового.

В Німеччині:

НІМЕЦЬКІ ГАЗЕТИ РАДІЮТЬ УСПІХОМ БОРОТЬБИ НІМЕЦЬКИХ ПІДВОДНИХ ЛОДОК ПРОТИ АНГЛІЙСЬКИХ ТОРГОВЕЛЬНИХ КОРАБЛІВ.

БЕРЛІН (через Амстердам і Лондон), 2. лютого. — Берлін і ціла Німеччина з одушевленем приняла вістку про успіх підморської боротьби проти англійської торговлі.

Часописи передруковують знова розмову адмірала Тірпіца з одним американським кореспондентом, в якій перший раз адмірал відкрив свій плян на знищенє при помочи підморських лодок англійської торговельної фльоти і на виголодженє Англії, аби в той спосіб змусити її до запеханя війни. Часописи докладно обговорюють можливий вплив того пляну і з повним признанєм годять ся на політику адмірала.

„Від нині — пише газета „Берлінер Таґеблят" — англійська мореплавба мусить числити ся з небезпекою, яку представляють німецькі підводні лодки. Англійські властителі кораблів лише в сей спосіб можуть оминути страти, як зовсім спинять корабельний рух".

Газета „Таґесцайтунґ" пише: „Треба надіяти ся, що торговельна війна, яку розпочали німецькі підводні лодки на англійських водах, влучить дуже болючо заморську торговлю Англії".

В Берліні загально панує переконанє, що підводна боротьба проти англійської торговлі щойно почала ся і в своїм розвитку принесе ще зовсім инші висліди.

Капітан Перзіус, воєнний критик в справах маринарки, пише в ґазеті „Берлінер Таґеблят":

„На найбільшу увагу заслугує терен нової боротьби. Дотепер найдальшою точкою, на якій оперували німецькі підводні лодки, був західний конець Англійського каналу. Одначе тепер англійська торговельна фльота мусить числити ся з новими німецькими підводними лодками, перед якими спасеть ся лише через цілковите застановленє руху".

Газета „Пост" пише з насьмішкою: „Ми бачимо, що спроба Англії спинити цілу міжнародну морську торговлю принесе гарні висліди". Инші часописи натякають головно на се, що підводна лодка ч. 21. затопила кораблі на віддали 1.000 миль від свого місця пробуваня а се є дальше ніж дотепер навіть можна було припускати.

В Персії:

МОСКАЛІ ДОНОСЯТЬ ПРО СВОЇ ПОБІДИ НАД ТУРКАМИ.

ПЕТРОГРАД, 2. лютого. — Урядово оголошено про відібранє від Турків міста Табріс в Персії. Оповіщенє звучить:

„В битві коло міста Табріс Турки стратили 4 полеві гармати, амуницію і много бранців. Щоби не датись відкити від Табрісу, вони кинулись до утечі, причім понесли великі страти. Дня 30. січня ми заняли Табріс. В инших місцях нема зміни".

Вісти з Юльфи доносять, що Турки понесли в боротьбі коло Софіян в Персії великі страти і поспішно уступили до міста Табріс. Коли того самого дня Москалі увійшли до міста Табріс, Турки і Курди втікли до Мераґа.

Після тих самих донесень турецький відділ в числі від 1.500 до 2.000 мужа піхоти й артилєрії перейшов через перську територію в напрямі на Аґваз, де є великі англійські копальні нафти. Ватаги Номадів помагають Туркам. За те Бахтіяри підплачені Англійцями, відносять ся до Турків ворожо.

РОДИМЦІ! СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

„SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday, at
83 Grand St., - Jersey City, N. J.
Telephone: 498 Jersey City.

Published by
The Ukrainian National Association
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year, for Canada three dollars a year.
Single copy: 3 cts.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3. 1879.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. Рукописий не звертає ся.

На Україні.

Не вмирає душа наша!, Довго-довго терпіли ми під московським панованєм, а мимо сього не втратили ми духа. Коли лише троцка полекшає Українцям в Росії, так вони дають сьвітови знати, що вони жиють. Правда, сиплять ся за се карн, але се добрий знак; се значить, що ми не є раби, але бажаємо сьвітла, бажаємо волї. І не лише на самім бажаню кінчить ся, але ми дїлом домагаємо ся сього. Не відстрашують нас сї арештованя, які переводить Росія по цїлій Україні: на самім початку війни і пізнїйше.

Ми знаємо, що Росія арештувала всїх передових Українців, редакторів „Ради", „Рідного Краю", „Української Хати" та инших. Недавно доносили ми про арештованє нашого великого історика, професора львівського університету Михайла Грушевського, а саме тепер приходить знова вістка про арештованє редактора часописи „Маяк" в Києві добр. Шевченка, та про заборону українського відділу при „Товаристві славянської культури" в Москві.

Се дійсно пригноблюючі вісти. Та з другої сторони ми довідуємо ся, що сей гнет, **сї арештованя викликають бунт між українським населенєм.** Видко, український нарід за богато вже перетерпів і зриває ся до чинної борби з царизмом. Ми вже давнїйше писали про **бунт в Одесї, про бунт між кубанськими козаками, про розрухи в Катеринославі** і т. д., а ось в найновійшім часї довідуємось — як доносить часопись „Османіше Льойд" — про **загальне приготованє українського населеня до революції.** Українське населенє не хоче йти до війни і відмовляє послуху. Українські революціонери розкидають сотками тисяч проклямацій між народом і мабуть недалека хвиля, коли пожар революції обійме цїлу Україну.

Російські революціонери, навчені досьвідом з попередної революції в 1905 і 1906. роцї, певно тепер лїпше підготовлені і також чекають відповідної хвилї.

Що так воно є, довідуємось з ріжних вістий, які передирають ся з Росії через воєнний кордон до заграничних міст. Ми вже кілька разів згадували про се в нашій часописи. Тепер подаємо знова кілька таких вісток.

І так париська часопись „Гуманїте" доносить з Москви:

„Воєнний суд в Пермі **засудив 22 робітників на смерть** тому, що вони хотїли через заворушеня викликати повстанє. Серед тих заворушень спалили вони кілька домів, причім убили одного інжинїра, одного поліційного урядника і десятьох фабричних робітників. 22 инших робітників засуджено на примусові роботи аж до 10 літ; 38 увільнено".

Віденська часопись „Райхспост" доносить, що в половинї грудня 1914. р. арештовано 8 фінських послів і під військовою ескортою відвезено їх до Петербурга. Арештовано їх тому, що вони були в порозуміню з соціялїстичними послами державної думи. Про се вже впрочім писало сяількома наворотами з ріжних жерел.

Знова шведський дневник „Даґблят" зі Стокгольму доносить, що по викритю заговору між студентами в Петербурзї **замкнено унїверситет і всї инші висші школи.**

Вісти з Букарешту доносили, що в Росії арештовано не лише провідників соціялїстів, але взагалї послів радикальних напрямків і то таких, котрі належали до правно признаних сторонництв.

Всї ті вісти вказують, що **цїла Росія є підмінована і, що огонь революції може обхопити цїлу велику російську імперію.**

А що значить революція тепер, коли цїле війско стоїть на границях, коли нема кому силою здавити повстаня, — про се не треба говорити. Така революція — се неминучий упадок Росії, сього велита на глиняних ногах. А розбитє Росії нїчого иншого не значить, як увільненє України з московського ярма. Тож ждім з надією!

ЧУЖІ ПРО УКРАЇНСЬКИХ СТРІЛЬЦІВ.

Німецька часопись „Пестер Льойд", з дня 25-го грудня 1914 пише:

„Один капітан подає слїдуючі подробиці про Січових Стрільців: Українські Стрільці бороли ся вже всюди по Карпатах; де вони під пору стотять, про се, природно, не можна менї говорити. Ми маємо там укритя, що на вид їх Пірі, що відкрив північний бігун, з радощів аж затанцював би. Шанцї виглядають наче хати Ескімосів, вкопані глубоко в землю, прикриті дошками, галузєм і глиною, та заосмотрені малими печами. Москалї мають перед сими укрїпленями велику пошану. Та і Стрільці уміють з них боронити ся по майстерськи. Одначе вони не остають в тих шанцях, але найчастїйше уживає ся їх за вивідчиків. Яко патруля вміють вони все дістати ся під сам бік ворога, вивідати ся докладно про його силу і рухи та принести незвичайно ясний і точний звіт про ворога. Місцеве населенє відносить ся до них з найбільшим довірєм, бо вони говорять його рідною мовою, а се значно причиняє ся до піднесеня їх вартости. Кождий се знає, яку величезну вагу підчас війни мають точні і скорі рапорти. **Судьба цїлої армії зависить від тих рапортів. А Січові Стрільці є очима нашої армії.** У вивідуваню і розвідуваню Українські Стрільці є просто незрівнані. Їх молоді лиця і блискучі запалом очи вносять у ряди жовнїрів веселість і запал. Се молоденькі хлопцї, образовані і вони з власної волї пійшли боротп ся з ворогом. А се дїлає на инших жовнїрів наче запальна іскра. Навіть і дївчата борють ся в рядах Українських Стрільців. Дві з них зістали урочисто, перед цїлим фронтом, надїлені золотими медалями хоробрости за оказану підчас битви відвагу і геройство. Подумайте собі: вмерти від кулї гарної Січовички! А не одного вже Москаля досягла ся „приємна" смерть. Одним словом — Українські Стрільці борють ся незвичайно хоробро. Полководцї австро-угорської армії, під яких рукою вони безпосередно остають, згідно віддають Українським Січовим Стрільцям високу похвалу. Богато зі Стрільців дістало вже медалї хоробрости, богато призначено до відзначень. А безнастанні признаня для Січових Стрільців є аж надто звісною річию для кождого ві щоденних телеґрамів ґенерального штабу. Вони свого часу загнали ся аж до Стрия, здобули Дрогобич, а всюди населенє витало їх з невиданим запалом. Де вони лиш показали ся, виповнили чудово поставлену собі задачу. І не знаю нї одного випадку, щоби вони, нападені ворогом, добровільно опустили своє становище; противно, всї воєнні звіти оповідають дуже богато про їх шалені атаки, які нераз вже приневолили ворогів до утечі. І вже неоднн ворожий відділ попав ся в їх руки. Вони нераз вже здобували від ворогів канони, машинові карабіни, баґажі. До сеї пори чотири процент із них впало на поли битви; деякі померли з перестуди, деякі на удар серця; а знова инші мусїли виступити з рядів наслїдком фізичної слабосильности. Війна тепер справджує вихованє в школї і на університеті, де для фізичного розвою молодїжи майже нїчого не робить ся.

„Щодо різдвяних дарунків для Січових Стрільців, то якраз дійшла до мене відомість з Відня, що дарунки на сю цїль зносять там з усїх сторін. І се буде величезною утїхою для молодїжи в горах, посеред сих зимових невигод. Карпати стоять тепер вкриті снїгом, непорушні, мовчаливі. І хоч ревуть гармати та свищуть карабінові кулї, то сей гук незвичайно гармонїзує з маєстатом верхів. А до сього боротьба наводить на душу повагу та зводить думанє до простих лїний. Ми є тут, а ворог там. Ми мусимо його побідити. Розвязка дуже проста. Ми хочемо побідити і ми побідимо".

Генерал кавалерії, Кароль фон Пфлянцер-Бальтін пише:

„Військові дїла Січових Стрільців у дотеперішних борбах в Карпатах є знамениті мимо незвичайних недогод погоди. Вони борють ся завсїгди у найлїпшім настрою; переважно мають перед собою незвичайно велику переваґу ворога; борють ся з найбільшим геройством, при чім як поодинокі відділи так і поодинокі особи відзначають ся особливою відвагою і геройством. Дрібні відділи Українських Стрільців, які відзначають ся шаленою відвагою, держать через свої несподївані напади козацькі патрулї здалека і зовсїм відібрали їм охоту до подальших прогульок від табору".

Др. Михайло Новаковський.

З близкого Сходу.

Куди то не йдуть нинї потомки славних Запорожців у Твоїй справі, Мамо Україно!

В Твоїм імени ревуть гармати, свищуть кулї в найглухших закутках Карпат, в Твоїм імени спинають ся Твої герої по снїжистих верхах Кавказу; вони борють ся, падають; а таки надїють ся, що історична хвиля Твого визволу зближає ся. В Твоїм імени виступає Союз для Твого визволу перед всї трибунали, які кермують долею народів: у Відни, Берлїнї, Царгородї і в Римі; він виступає перед ними й жадає для Тебе прав на людське, гідне й вільне житє.

Адріянополь!... Турецька мобілїзація. Великі маси війск. Чути кличі команди, відзивають ся звуки турецького народного гимну. Вози наповняють ся жовнїрами, що їдуть до Царгороду.

Від споминів дістає чоловік заворогу голови. Лїта вже минули від часу, коли то заступники української оружної сили разом із отоманськими борцями йшли рука в руку одною дорогою до спільної цїли ще в часах Хмельницького, Дорошенка й Орлика...

Ми порозуміваємо ся при помочи знаків і поручаємо ся: Україна, Українцї! І ті звичайні жовнїри, сердечні і невибагливі як дїти природи, як вони тїшать ся, як вони дають нам пізнати, що вони нас розуміють, що вони нас знають: вони кладуть руки на серце і кричать: „Україна, кардаш!" (Українці, наші братя!).

Инший поважний Турок бере свій клунок і шукає своєї часописи. Він хоче показати нам нашу Україну, як її описали в турецькій часописи. Він довго перешукував числа часописи, але не знайшов сього, де була мапа України. Він засумував ся.

Ми скоро рисуємо на стїнї зелїзничого воза мапу України. Обопільна велика радість — так, така була також і наша карта братньої України.

Російському Українцеви стають сльози в очах. „Вони більше знають тут про Україну нїж наші сусїди" — каже він по тихоньки. Одначе правда мусить побідити...

Царгород!... дійсна царівна краси, що посїдає незмірні скарби людської культури від мітичних часів аж до нинї.

Бюро нашої „Делеґації в Царгородї". Сейчас стає кождому тепло на серцї.

А коло сеї делеґації Союза скупляють ся всї ті, що таксамо як Українцї дожидають свого визволу: Ґеорґійцї, Перси, Вірмени — всї народи близкого Сходу.

Пера — се часть Европи в Царгородї; се Европа, що сильно пересякла східною і турецькою культурою.

По всїх засїданях ріжних комітетів сходить ся товариство на вільну розмову при чорній каві і при люльцї. Знова всї народи Сходу разом з українськими делеґатами. Як природним видасть ся кождому, що Україна воскресне, що вона мусить воскреснути і, що вона на великих своїх просторах буде рости в славі і добробутї. Таж се година воскресеня всїх історичних народів, яких силою або підступом позбавлено їх независимости. Се є правило природного розвою, якого нїяка злоба сьвіта не зможе знищити...

Так говорять в Царгородї...

(„Ukrainische Nachrichten" ч. 2. з 1915. р.)

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ.

I.

Лист з Угорщини від українського жовнїра зі села Вербова, підгаєцького повіта, писаний 8. листопада 1914.

Слава Ісусу Христу!

Дорогі мої Шваґре! Я, Богу дякувати, потроха здоровий, а поводженє моє сумне, бо я є тепер легко ранений в ліву задну лопатку і лежу в шпитали на Венґрах: Маю дві діри і вже рана гоїть ся. Може за тиждень буду вже здоровий, але що з того, коли знова треба буде йти до огню, бо того Москаля тяжко вигнати з нашого рідного краю, з Галичини.

Пишу вам, Дорогі мої Шваґре, про свою гірку долю. Вже 15 недїль, як я пійшов на війну від своєї жінки та від дрібних своїх діточок і жадної відомости з дому не маю і Бог знає, чи вони ще жиють і що роблять. Певно бідують дуже тяжко, бо війска московські палять села і наші жовнїри також нищать, бо мало з голоду не погинуть.

Я тепер в шпитали. Маю час і нагадав собі, що відси можна до Вас написати лист і так пишу, але не знаю, чи Ви його дістанете. Може я той лист остатний до Вас пишу, бо війна ще не скінчена. До сеї пори якось мене Господь вхоронив від смерти. Може ще мене Господь заховає, але в такій війнї дуже сумно. Якби я Вам хотїв описати цїлу нужду тої війни, то треба би писати цїлий місяць; тільки Вам пишу, що як жию на сьвітї, то-м такого страху і голоду не терпів.

Ми їли сиру капусту, качани з капусти та сирі бураки, бо за гроші не можна було де дістати, бо всьо понищене. Село Вербів здає ся, що не спалене, бо як був там ґефехт, то були в нашім селї, Вербові, Олекса Тимчишин і Василь Кульпаків, то менї вони казали. Я тодї не був, бо я був в иншім місци. Забитий з нашого села є Стефан Красниця, ранені є нас 4: я, Михайло Лужецький, Павло Вічишин і Федько Хамарів, а за більше не знаю.

Тепер Вам пишу, Шваґре, що менї тут добре, тільки гроший не маю. Будьте такі добрі, та пришлїть пару корон. Бідна наша родина, а помочи не годен їй дати, бо ті Москалї в Галичинї сидять, то почти наші не йдуть. Я був ранений під Перемишлем і тепер війна в цїлій східній Галичинї.

На тім кінчу писати та поздоровляю Вас, мій Шваґре, Вашу жінку і дїти і жичу Вам всього добра. Ваш шваґер Гринько Чепіль, з 55 полку піхоти.

II.

Лист зі Сараєва, писаний 1. падолиста 1914 жовнїром, що походить зі Стрілиск Старих, повіт Бібрка.

Любий Шваґре!

Певно не сподївав ся Ти нїколи мати з того місця листа, з тої чужини, куди мене судьба загнала і розлучила з тими, котрі були менї найдорожші, наймилїйші в цїлім сьвітї. Війна, любий Шваґре, війна! Европейська війна — страшна війна! Сплїндрувала половину Европи і Господь знає, коли ся скінчить. Кілько то міліонів вдовиць остало, а кілько сиріт, тих діточок без кусочка хлїба гинуть з голоду і холоду! Ті, що ще полишали ся, що їх кулї неприятельські не добили, остали ся без хат. Боже, ратуй їх!

І я також в тім положеню остаю; три місяцї минає як я на війнї! Був я 7 разів в огни і то в страшнім огни; був ранений в груди в правій сторонї, дістав кулю зі шрапнеля, але дякую Всемогучому, що не смертельно і не тяжко. Скоро я виздоровів, тільки та тяжша рана в моїм серци, що вже три місяцї минає, а жадної відомости не маю з дому: чи жиє моя жінка, дїти і Твої дїти і родичі. Бог один знає, що ся там дїє; тільки знаю, що там коло нашого родинного села була битва. Я там в тій сторонї не був; я був за Львовом як Янів, Вереница, Красне, Золочів і т. д. Цїла східна Галичина збита, спалена, як села так і міста аж по Перемишль, по ріку Сян. Не могу тобі всього писати, що ся відносить до війни, бо є заборонено.

Брат Яцко також пійшов на війну, але не знаю про него, чи жиє чи нї, бо з ним нїде не здибав ся. Олекса Збуянівський ранений в голову; також не знаю, чи вийшов зі шпиталю. Більше про нікого не знаю з нашого села і нїщо не знаю о своїм селї і не можна довідати ся, бо там всьо Москаль заняв. Тяжке горе подавило нас бідних Галичан! Господь Бог сього року зародив красно: всего богато, та щож, коли все спалене, бульба перекопана канонами, а земля на зиму засаджена трупами; не дасть ся описати, яке положенє тепер в Галичинї, а тим більше, що там бісить ся тепер Москаль.

Я тепер по 3-місячнім бідованю зістав приділений до абрихтунку рекрутів в Боснїї. Місто Сараєво, а рекрути дальматинські. Така менї біда: не можна з ними розмовити ся, а ще більша туга за домом, бо не знаю, чи жиє там хто. Не маєш понятя, яке я горе переживаю тепер. Ночи не годен пересидіти, а дня перепровадити. Ах! Боже змилуй ся надї мною!!

Любий Шваґре! Я осьміляю ся просити Тебе в так тяжкім горю. Чей же і Ти не будеш мати камінного серця, та поможеш свому братови по Христї а з фамілії шваґрови, котрий колись також Тебе послухав і, хоч добре слово занесе з краю о твоїх дїтях і неодно Тебе послухав в Твоїх справах, як тільки міг. Пішли менї кількадесять корон; потреба менї їх на те, що може колись Господь милосерний позволить повернути до дому, а там не маю анї шматка свого. З військових гроший трудно виживити ся, бо харч малий, а купити, то так дорого, що кґ. хлїба коштує 1.20 К — така біда! Були такі днї, що і по 4 днн нїчого не їв, хоть і гроші були, а не можна нїчого дістати; жовнїри їли сирі бураки і сиру капусту.

Любий Шваґре! Той лист Тобі засилаю разом зі своїми слезами, котрі впали на него, бо я здержати ся не міг від них. Будь так добрий, дай той лист читати всїм тим, котрі мене знають, що там є в Америцї з нашого села. Може хто змилосердить ся і кине який цент та мене нещасного в тій бідї запоможе, а Ти менї пішли їх імена і адреси, то я їм прилюдно і сердечно подякую.

Я як не пійду до Сербії ще раз на війну, а Господь позволить повернути ся в родинне село і ще зобачити ся, то може я Вам винагороджу за те. Як тілько той лист дістанеш, так хоч зараз відпиши, бо не знаю, чи довго остану в Сараєві. Як рекрутів обрихтирую, так може зараз і до огню пійдемо, як ся не скінчить війна.

Я би Тебе дуже просив, пришли менї американські ґазети руські. Прошу Тя дуже. Поздоровляю Тя сердечно, твій шваґер Гаврило Гірняк, з 37 полку краєвої оборони (ляндвер).

НОВИНКИ.

КНИЖКИ ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ В ЧУЖИХ МОВАХ.

Недавно появили ся дальші виданя віденського **„Союза визволеня України"** (сей Союз заложили наші земляки з російської України) в чужих мовах:

В румунській мові вийшла книжка з таким змістом: 1. Український нарід — написав Замфір Арбуре (Румун). 2. Росія не освободжувала, але поневолювала народи — написав др. Льонгин Цегельський. 3. Програма Союза визволеня України і його відозви до публичної опінії Европи та до румунського народа і маніфест Головної Української Ради.

В німецькій мові вийшла книжка п. з. „Війна, Україна і балканські держави". В тій книжці є розвідка посла д-ра Льонгина Цегельського п. з. „Росія не освободжувала, але поневолювала народи". Крім того є ще три розвідки зпід пера д-ра Цегельського, а саме: а) Українцї і Румуни; б) Україна і Болгарія і в) Україна і Туреччина. До сеї книжки додані ще також відозви Союза до публичної опінії Европи і програма Союза.

В болгарській мові появила ся книжочка професора Михайла Грушевського п. з. „Огляд історії українського народа" з картою України.

В мадярській мові появила ся книжка п. з. „Україна й Українцї". Написав др. І. Рудницький. До книжки додані три українські вірші в перекладі на мадярську мову, а саме: один уступ із староруської піснї „Слово о полку Ігореві" та один вірш Шевченка й один Руданського.

—o—

ГЕТЬТА-ВІСЬТА — РОСІЙСЬКА СВОБОДА, А ВІСЬТА-ГЕТЬТА ЖИДІВСЬКЕ ЯРМО.

Від чого то вже не вратували Москалї українських селян в Галичинї: вратували їх від унії і забрали церкву сьв. Юра; освободили їх з українського ярма, бо відібрали їм рідну мову; увільнили їх від австрійського ярма, бо заборонили синьо-жовті афіші; увільнили від польського ярма, бо забрали горівку, а тепер увільнили ще й від жидівського ярма, бо позволили селянам їхати „гетьта-вісьта", замісць „вісьта-гетьта".

З ТИЖНЯ.

Німецький кружляк „Блїхер", затоплений на Північнім (Німецькім) мори анґлїйською ескадрою, якою доводив адмірал Біти. — „Мати" Джонс і Джан Д. Ракефелер (молодший) були сьвідками перед промисловою комісією Злучених Держав в Ню Йорку, а пізнїйше мали конференцію і порішили працювати спільно над поліпшенем условин праці. — Судія К. М. Лендіс з державного суду в Шікаго перевів розправу процесу, внесеного федеральною лїґою проти американської і національної лїґи. — Гарри К. Тов повернув до міської вязниці (Тумс) в Ню Йорку і тут будуть його судити за змову до утечі із заведеня для божевільних в Матіеван. — Ондї отворено безпосереднє телефонїчне получене між Ню Йорком і Сан Франціском. Майор Рольф із Сан Франціско і майор Мічель з Ню Йорку обміняли ся з тої нагоди кількома словами взаїмного повитаня.

Думаєте може, що се жарт? Ні, се дійсна правда. Звісний галицький Москаль зпід Городка, Верґун пише про се до московської часописи „Новое Время" осьтак:

„Щодо мурованих доріг в Галичині, то вони знамениті. Не можуть ся ними нахвалити й жовніри й автомобілісти.

„Але одна річ була дуже невигідна. В Росії, коли минають ся возами на дорогах, тримають ся на гетьта, себто на право, а за границею вимінають все на вісьта, себто на ліво. „Русское крестянство" в Галичині вимінало колись також на право, по російськи, але Поляки й Жиди навчили селян вимінати на ліво, по німецьки".

І дальше пише Верґун, що галицькі селяни дуже зраділи, коли побачили російські війска, бо від тепер вже вільно їм буде скинути се жидівське ярмо; дословно так: „Коли прийшли російські війска, галицько-російські селяни почали всюди свобідно вимінати кіньми гетьта, то є на право, а не вісьта — на ліво. Треба було лише пригадати постанови старинного російського звичаю в Галичині".

Яких то вже свобід не зазнають селяни в Галичині! Навіть гетьта-вісьта їм не заборонено! Але за те може заборонять їм і соб-цабе, бо про се якось не згадує Верґун. Як пічне Росія в той спосіб увільняти галицьких селян з ярем, то звільнить їх опісля від одїжи і від сорочки, бо се чейже також чуже ярмо, а нашим селянам доведеть ся ходити голими — і без жадного ярма.

—o—

БЕЛЬҐІЙЦЇ ОБУРЕНІ НА СВОЇХ СОЮЗНИКІВ.

В недїлю 31. січня приїхав американським кораблем до Ню Йорку Маршаль Нїбоди, який був шофером при американськім амбулянсї Червоного Хреста між Бельґійцями на французько-німецькім поли бою. Він оповідав свої враженя з війни, а між иншим сказав також, що Бельґійцї відносять ся з обуренєм до Французів, а бельґійські жовніри не хочуть навіть салютувати французским офіцирам. За причину свого обуреня подають Бельґійцї те, що Французи не дали їм помочи в першім місяци війни і в той спосіб їх зрадили. Тепер вони бють ся за Францію, бо вже не мають надії відзискати своєї вітчини.

Знова ті Бельґійцї, що зістали в Бельґії, ненавидять своїх других союзників, Анґлїйцїв. Про се оповідає инший Американець, Артур Абрехт, який перебував в здобутій Німцями твердинї Намір. Йому радили Бельґійцї не говорити по анґлїйськи, бо самі Бельґійцї ненавидять тепер Анґлїю, також за зраду. Лекше Бельґійцям слухати німецької мови ніж анґлїйської.

—o—

СИБІРЯКИ.

В борбах під Варшавою і в російській Польщі борють ся також „Сибіряки". Загально думають, що се виключно сибірські уроженцї; міжтим сї полки — се мішанина ріжних народів з цілої Европи, які поселились на Сибіри. Є між ними богато Українцїв і Поляків. З другої сторони богато дійсних Сибіряків приділено до не-сибірських полків.

Сибіряки мають бути дуже добрим війском тому, що вони вже привикли до борби з невигодами і мусять часто жити з польованя. Через те вони добре стріляють. Нераз тижнями цілими блукають вони за звіриною по сибірських „тайгах", заки вернуть домів.

Сибіряк мусить отже мати богато відваги, самостійности й витривалости, щоби перебити ся через житє.

Мимо своїх прикмет не є Сибіряки добре записані у військових властий власне через свою самостійність в політичнім значїню. Тепер їх приневолено до війни і зі „стоїчним спокоєм ішли вони в пекло, яке викидало зі себе полумя страшного огню", так пише воєнний кореспондент московської часописи „Русское Слово", Немирович-Данченко. Дальше пише він: „На полях коло Юзефова й Болонь ростуть ряди гробів на широких просторах — а все те сибірські війска. По сто й більше жовнірів лежить у гробі".

Часопись „Новое Время" дуже визвірила ся на часопись „Рєч" за те, що вона хвалила відвагу й хоробрість Сибіряків, бо вони власне „непевні елементи". Для „Нового Времени" було би пожаданим, щоби Сибіряків вирізано до ноги, бо підчас мира вони можуть грати дуже небезпечну ролю.

—o—

ПШЕНИЦЯ ЙДЕ ВГОРУ.

З Вінніпеґу (провінція Манїтоба) доносять: Цїни пшеницї пійшли знова вгору. Дня 15. с. м. продавано пшеницю на май по $1.42 і ⅜ а на липень по $1.43 і ⅜. Надзвичайний попит на пшеницї з заграницї є причиною безнастанних підвишок.

—o—

НАСЕЛЕНЄ ВІНІПЕҐУ.

В Вінніпеґу (провінція Манїтоба) доносять: Після показчика Гендерсона на 1915. р. населенє Великого Вінніпеґу (значить міста з усїма передмістями, що становлять окремі муніціпалї, а також міста Сеинт Боніфейс) виносить 273,017 душ. Цифри основують ся на числї імен у показчику, а не на конскрипції.

РОЗМОВА З ВІДДАЛИ 3.750 МИЛЬ.

Перед пятьма днями стала ся знова одна подія, яких ми більше переживаємо, а яка остане памятною в житю цїлої людскости. Вела ся розмова між двома людьми: один стояв в своїй комнатї в Ню Йорку, а другий в Сан Франціско. Той з Ню Йорку називаєть ся Александер Ґрагам Бел, а той зі Сан Франціско Тома А. Ватсон.

Величезна віддаль: 3,750 миль зовсїм не становила перешкоди в розмові. Оба старики розмовляли собі весело неначе би сидїли в одній комнатї; вони тїшили ся тим, що сповнили ся мрії їх молодости.

Бо це в 1876. р. Бел і Ватсон мріяли про те, як би можна пустити людський голос по дротї і розмовляти з віддали 100—500 фітів. Вони жили тодї в одним домі в Бостонї: один на першім поверсї, другий на долинї, в партері. Вони пустили шнурок з одного мешканя до другого і розмовляли. Коли ся перша розмова їм вдала ся, вони кинули ся собі в рамена з радости.

Се була перша побіда їх змагань, хоч сусїди кпили собі з молодих фантастів.

Нинї оба сї люди постарілн ся і полисїли. Тільки дух їх ще молодий і вони мріють ще про дальші винаходи.

Якраз мистрічаємо майже незамітно велику подію. Тепер телефон, яким користуєть ся 100,000,000 людий, окружить цїлу земську кулю, зближить до себе народи й краї.

Бел і Ватсон пустили голос по дротї. Звук біжить так скоро як лискавка і звенить голосно й чутко у віддали майже 4.000 миль. Коли вже винахід поступив так далеко, то мабуть незабаром можна буде розмовляти з віддали 10—20—50 тисяч миль.

Кілько щадить се часу, гроша, енерґії, сил! Віддиваують зносини між людьми, зросте торговля, зближають ся люди.

Сей винахід — се побіда поступу. На разі не мож передвидїти, які величезні наслідки потягне він за собою.

Перед кількома днями було отже важне сьвято, яке сьвяткували сї два старі фантасти: Бел і Ватсон, але се сьвято спричинить тисячі инших сьвят. Щойно в будучности оцїнять люди сей великий день — бо на разі перейшов він незамітно.

Часто великі дїла довершують ся тихо, скрито, але за те їх наслідки стають добродїйством цїлого людства. Такою подією була розмова між згаданими двома старими молодцями.

—o—

ЯКІ ГРОШІ, ТАКА РОБОТА.

Обраховують, що жовнір у німецькій армії дістає в долярах $19.80 платнї на рік. Російський жовнір дістає на рік платнї $3.58.

Виходячи із телеґрафічних донесень, одні і другі жовніри віддають услуги якраз пропорціонально до своєї платнї. Хто більше дістає грошей, з того є більші користи. Які гроші, така робота.

Не можна однакож сказати, щоби одні чи другі не заслугували тепер на платню.

—o—

МАГОМЕТАНСЬКА МОШЕЯ В БУДАПЕШТІ.

На одним з останнїх засїдань міської ради в Будапештї поставив радний гофрат др. Рудольф Гавас внесенє, щоби збудувати магометанську мошею (сьвятиню). Внесенє попирав сей радний тим, що в місті перебуває около 2000 магометан, а то боснїйські жовніри, албанські ремісники, робітники й ученики, котрі потребують дому молитви.

—o—

ПРОТЕСТАНТСЬКІ ПРІЧЕРИ ХОЧУТЬ СПРОВАДИТИ БІЛЛИ СОНДЕЯ ДО НЮ ЙОРКУ.

Біллї Сондей не аби якийбудь бізнесмен. Своїм проповідницьким талантом, своїми скоками й рухами виріс на великого чоловіка. Інтерес іде йому добре і він має около 300 помічників в своїм бізнесї.

Його запрошують до себе ріжні американські міста на гостинні виступи. Таксамо й нюйорські прічери хотїли би його мати, бо по такім його побутї зискають вони більше членів своїх церков. Остьому то зібрали ся вони — в числї 400 — на параду минулого тижня і рішили запросити Біллї Сондея до себе. Вибрали депутацію, зложену з 30 прічерів і вислали її до Філядельфії, бо там саме перебуває сей майстер. Він згодив ся приняти їх на авдієнції, а по вислуханю їх просьби обіцяв прибути до Ню Йорку аж 1916. року, бо на цїлий 1915. рік він вже заанґажований до ріжних міст. Він взагалї приймає запрошеня пів року наперед і жадає поруки, що на його виступах не буде меньше як 15.000 людий нараз.

Крім сього він не приймає поодиноких людий, але великі депутациї, як от сю з Ню Йорку. І тому, що Ню Йорк вислав численну депутацію, він „зволив ласкаво" її приняти і дати ся упросити на виступ.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Вп. Савчин Ількові, Ню Йорк. Ми переглядали; нема нічого більше, лише се, що було в „Свободі". Отже не порадимо.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

221. Джерзи Сіти, Н. Дж. П. А. Оппсик передав жертви, які вібрав п. Микола Маличівський на весїлю у п. Михайла Питаяка в квотї $5.00

222. Ансонія, Конн. Хвальна Редакціє! Просимо ласкаво помістити в часописи отсї стрічки: Товариство Співацько-Аматорське ім. Ів. Котляревського в Ансонії і Дербі, Конн., висилає $18.00 на фонд бідних сиріт по погибших на війні. Сї гроші зложені на представленях, які давало згадане товариство, а також з представленя, яке давали шкільні дїти в честь 100-лїтних уродин Тараса Шевченка. При сїй нагодї зазначуємо, що висше згадане товариство від кількох місяців свого заснованя помимо всяких перешкод розвинулось дуже добре, бо в протягу так короткого часу відограли його члени кілька аматорських представлень, як „Настоящі", „Мати убийниця", „Спомини з російсько-японської війни" (застосоване до австрійсько-російської війни), „Хто винен", „Ніч перед Рiздвом", „Гостина сьв. Николая" (для дітий), а також кілька монольоґів. „Мати убийниця" і „Ніч перед Різдвом" написав п. Йосиф Буката і оба сї представленя задоволили вповні зібрану публику. Товариство плекає хор сьвітський і церковний. Від трох місяців співає в церкві при богослуженях церковних. Є надія, що в короткім часї буде се товариство вироцевим. Розвиток того товариства треба передівсїм завдячити тим членам, які беруть у нїм чинну участь, не зважають на всякі перешкоди поодиноких злих людий, але зі щирою охотою сповняють свої обовязки зглядом товариства. Велику заслугу має при тім місцевий дякоучитель п. Йосиф Буката, котрий із замилуванєм провадить його вперед. При тім треба згадати, що п. Й. Буката розумієть ся на штуції малярській, через що товариство має зроблені даром відповідні декорації, що причиняєсь до розвитку товариства. — Видїл. — $18.00

223. Ансонія, Конн. Йосиф Буката на Фонд визволеня України $3.00

224. Ормрод, Па. Хвальна Редакціє! Висилаю Вам складку на Фонд визволеня України, котру зібрано на хрестинах у Петра Кота. Сю квоту зложили слїдуючі жертводавцї: Д. Бала, К. Карпин і Н. Віщук по 50 цнт. Д. Баляс, Т. Коцїнський, Г. Федор, Т. Білоус, П. Татарин, С. Паранька, Л. Бурий, Гр. Конюх, С. Татарин П. Кіт, І. Явний, П. Паранька і Р. Вчес (Німець) по 25 цнт.; К. Баляс 20 цнт.; М. Прокопів 15 цнт.; І. Метета, Т. Лемик і І. Паранька по 10 цнт.; М. Кіт і С. Козак по 5 цнт. — Разом $5.50

Збіркою заняли ся Дмитро Бала і Дмитро Баляс — З поважанєм, **Дм. Бала.**

225. Торонто, Онт., Кан. Іван Бендера на Фонд визволеня України $1.00

226. Картрайт, Па. На Фонд визволеня України зложили по $2.00 Михайло Кривий і Олекса Непорадний — Разом $4.00

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $36.50. Оголошено в ч. 13. „Свободи" $4.404.48.

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $4.440.98.

РУХ В ВІДДІЛАХ У.-Н. СОЮЗА.

ЛАКАВАНА, Н. Й. Бр. Пресьв. Богородицї, від. 149, подає до відома, що на річнім мітінґу вибрано слїдуючих урядників на рік 1915 Ф. Петришин, предс.; І. Слободзян, заст. предс.; І. Стадник, секр.; І. Рудик, заст. секр.; Г. Мельник, кас.; С. Чорний, заст. кас.; М. Панчишин і В. Панчишин, дозорцї хорих; С. Глад, хорунжий. — Ів. Стадник, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Василія Вел., від. 289, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що на рік 1915 зістали вибрані отсї нові урядники: Іван Чолїй, предс.; Стефан Савіцький, заст. предс.; Мих. Сокира, кас.; Мих. Напаванець, заст. кас.; Василь Левчик, секр.; Кость Лопушанський, заст. секр.; контрольори: Стефан Савіцький і Кость Лопушанський. До хорих: Мих. Магаровський і Дмитро Тхір; дверник: Ілько Бобер. Мітінґи будуть відбувати ся другої суботи по першім кождого місяця в гали 48 Вашінґтон Ав. В місяцю лютім і марті буде приниматн ся нових членів до Братства без вступного, а до Союза після статута. — Іван Чолїй, предс.; В. Левчик, секр.

Протокол

з засїданя Головного Уряду Українського Народного Союза, котре відбуло ся дня 20-го січня 1915 р. в домі У. Н. Союза під числом 83 Гренд стр., Джерзи Сіти, Н. Дж.

Засїданє отворив головний предсїдатель Дмитро Капітула, згідно з приписами статута Укр. Нар. Союза.

По отвореню засїданя головний рекордовий секретар Михайло Угорчак відчитав імена головного уряду У. Н. Союза.

На засїданю були присутні слїдуючі панове: Дмитро Капітула, Іван Ваверчак, Марія Білик, Михайло Угорчак, Семен Ядловський, Алексій Шарпощь, Андрій Савка, Осип Стеткевич, Юліян Павчак, Іван Глова, Андрій Стефанович, Василь Гришко, Никола Ваверчак, Стефан Мельник, о. Володимир Спольтакевич, Володимир Лотоцький і Дмитро Андрейко.

Не явили ся на засїданє слїдуючі панове: о. Валентин Балог, Василь Левчик і Теодозій Талпаш.

По відчитаню імен урядників предсїдатель Дмитро Капітула заявив присутним, що о. В. Балог, В. Левчик і Т. Талпаш повідомили його про причину їх неприсутности на засїданю, що присутні приняли до відома.

По заладженю повисших формальностий приступлено до порядку денного.

Перший забрав слово предсїдатель Д. Капітула і предложив звіт з дїяльности головного екзекутивного комітету в справі оподаткованя членів Укр. Нар. Союза щодо їх віку, котру то справу припоручив ухвалою головний уряд на своїм поконвенційнім засїданю, яке відбуло ся на днях 6. 7. і 8-го жовтня 1914. р. Д. Капітула у звітї заявив присутним, що головний екзекутивний комітет старав ся всїма способами і понад сили, щоби сповнити волю членів і головних урядників в цїли оподаткованя всїх членів після тих лїт, які вони мали при вступі до орґанїзації. І так головний екзекутивний комітет наняв експерта, п. Нормана з Філядельфії, Па., котрий зладив звіт для комісарів асекураційного департаменту стейтів Ню Йорк, Конектікот і Род Айленд. У своїм звітї експерт старав ся представити фінансовий стан У. Н. Союза в як найкориснїйшим сьвітлї. Про сей звіт писало ся у „Свободі" ч. 89 (з 17. грудня 1914 р.). Дальше Д. Капітула заявив, що він з адвокатом, п. Енґельке, їздив зі звітом пана Нормана до всїх трох стейтових комісарів висше згаданих стейтів і просив тих комісарів, аби узглядним бажаня наших членів і приняли нас до своїх стейтів з позволенєм оподаткувати членів після їх віку, який вони мали тодї, коли приступали до Союза.

Комісарі, переглянувши звіт пана Нормана, заявили, що не позволять оподаткувати членів після того віку, який вони мали при вступі до орґанїзації, а то з тої причини, що фонд резервовий Укр. Нар. Союза є дуже малий в порівнаню до того, який він повинен би бути, а фонду посмертного Укр. Нар. Союз не має. Отже одинока рада є зробити так, як конвенція ухвалила, то є оподаткувати членів після віку, який вони осягнули з днем 1-го січня 1915 р. Не помогли жадні обітниці, які ми предкладали комісарам; не помогли просьби, що поступок комісарів розбиває членство Укр. Нар. Союза. Комісарі заявили виразно і недвозначно, що вони мусять виконувати стейтовий закон, а закон жадає, щоби всї члени даної орґанїзації, як нашого Союза, були певні свого посмертного. Коли фонди орґанїзації є за малі, то жаден член не може бути певний свого, хиба як умре скорше, нїм ще його орґанїзація зістане розвязана через брак фондів або державним законом. Се, що члени від Союза відступають, то не наша вина! — казали комісарі. Хто тому винуватий, що вашим членам і їм подібним уроїло ся в голові, що за $1.00 чи меньше він може обезпечити себе на $1000 посмертного? Після висоти обезпеченя кождий мусить платити, а знов після того, як хто може чи хоче платити, так себе нехай обезпечує! Комісарі заявили, що Український Народний Союз мусить застосувати ся до закона, коли хоче своїх членів обезпечити.

Коли екзекутивний комітет дістав таку відповідь від комісарів висше згаданих стейтів, тодї взяв ще експерта з Ню Йорку, п. Вулфа і подав йому по-

дрібно потрібні дати членства Союза і суму обезпеченя після віку членів з кождого року. На підставі даних інформацій п. Вулф зладив точний і докладний звіт і в нім представив, кілько припадає на кождого члена довгу, який би вирівнав дефіцит в резерві. П. Вулф порадив, що коли члени хотять платити після віку при вступі до орґанізації, то нехай кождий член возьме „лін" і обдовжить свою членську грамоту на таку суму, яка на него припадає після його віку і року, в котрім він приступив до Союза. Сю пропозицію головний екзекутивний комітет приняв за добру і поручив адвокатови Союза віднести ся в сій справі до комісарів стейтів Ню Йорк, Род Айленд і Коннектікот, чи вони згодять ся приняти нас до своїх стейтів, коли ми членів Укр. Нар. Союза оподаткуємо після їх віку, вступленя до орґанізації і кождий такий член возьме „лін" на свою грамоту. Комісарі на се згодили ся і сказали, щоби ми як найскорше сю справу полагодили.

По скінченю звіту Д. Капітула заявив присутним, що він яко предсідатель уважав за конечно потрібне скликати надзвичайне засіданє головного уряду і предложити сю справу на засіданю, де панове головні урядники можуть рішати справу „ліну" і справу оподаткованя членів Укр. Нар. Союза після своєї волі і розуму. Гол. екзекутивний комітет зробив все, що міг, а Ви тепер рішайте, що дальше робити, аби члени платили після віку їх вступленя і аби орґанізація могла мати певну будучність.

По сім Д. Капітула припоручив рекордовому секретареви М. Угорчакови перечитати в голос і пояснити звіт п. Вулфа і спосіб та ціль „ліну" (обдовженя).

По перечитаню звіту п. Вулфа показало ся, що коли би члени хотіли платити після тих літ, як приступали до Союза, то резервовий фонд під теперішну пору мусів би виносити такі кводи, які показує отся табелька:

Рік вступленя члена до Союза	Сума резервового фонду
1894	$16.620.03
1895	6,282.52
1896	14.474.14
1897	11.625.74
1898	18.851.98
1899	20.861.08
1900	14.581.50
1901	20.980.32
1902	18.144.55
1903	51.081.22
1904	26,796.18
1905	32,498.00
1906	31.949.32
1907	40.167.55
1908	48,065.11
1909	52.708.53
1910	51.478.33
1911	37,020.79
1912	37,113.73
1913	31,709.38
1914	9,338.06
Разом	$595,351.06

На $595,351.06 Укр. Нар. Союз має $100,538.51 в резервовім фонді, значить, що коли члени будуть платити від тих літ, як приступали до Союза, то дефіцит резервового фонду виносити-ме $494,812.55. Колиж члени будуть платити від теперішних літ, то теперішний фонд резервовий є вистарчаючий після вимог законів стейтових. Дальше пан Вулф вичислив, що член, котрий хоче платити після тих літ, в яких приступив до Союза, мусить або вирівнати часть дефіциту на него припадаючу після низше поданої табелі, або на таку суму обдовжити свою грамоту (взяти „лін") і від того довгу платити 4% складаних відсотків так довго, поки потрібна сума на вирівнанє дефіциту не буде зложена. Коли який член умре скорше нім резервовий фонд зросте, то з його посмертного відтягне ся така сума, яка на него припадає після низше наведеної табельки, а також 4% зложених відсотків. Табелька та є обчислена на члена обезпеченого на $1000. Коли член обезпечений на $500, то з того випадає половина.

Так представляєть ся розложений дефіцит на членів, котрі хотять платити після тих літ, як вступали до Укр. Нар. Союза.

Коли фонди посмертний і резервовий будуть зростати, то „ліни" (обдовженя) будуть меньшати. Се залежати буде від будучности і умілої господарки головного уряду Укр. Нар. Союза.

Над повисшою справою вивязала ся довша дискусія, в котрій кождий присутний головний урядник забирав голос. По довшій дискусії на внесенє Юліяна Павчака, поперте Іваном Ваверчаком, одноголосно зістала ухвалена слідуюча резолюция:

УХВАЛА.

На надзвичайнім засіданю Головного Уряду Українського Народного Союза, котре відбуло ся дня 20-го січня 1915 р., ухвалено, що кождий член Українського Народного Союза, котрий в часі внесеня жаданя о обдовженє, про яке тут понизше згадуєть ся, є правосильним членом і був членом згаданої орґанізації до 1-го січня 1915 р., може, замісць платити свої належитости або вкладки до посмерного фонду, обчислені у висоті після віку, осягненого дотичним членом в дни 1-го січня 1915 р., як сего вимагають статути, платити у висоті, обчисленій після віку, який осягнув дотичний член в дни його принятя до орґанізації, під услівєм, що дотичний член має:

1. Згодити ся, заховувати і бути зобовязаним всіми другими вимогами статутів;

2. Внести жаданє на письмі в речинци до дня 1-го цьвітня 1915 р., на блянкеті, виготовленім орґанізацією, взяти участь в користях тут наведених, і зобовязати себе і свого спадкоємця або спадкоємців в поодиноких справах, про які в низше слідуючих услівях згадуєть ся:

3. (a) платити до посмертного фонду орґанізації таку суму, яка зістала обчислена знавцем орґанізації, а яка представляє недобір в резерві, котрої тепер вимагає ся на виплату запомог після членської грамоти дотичного члена, або

(b) переказати, перенести і передати таку суму враз з 4% відсотками при річнім складанім проценті від 1-го січня 1915 р. до дня смерти члена і в користь дотичного члена і спадкоємця або спадкоємців дотичного члена згодити ся і розпорядити, що згадана сума і згаданий від неї процент мають остати довгом на грамоті дотичного члена і мають бути відтягнені згаданою орґанізацією з якихнебудь посмертних запомог, до яких спадкоємець або спадкоємці згаданого члена могли би бути в инший спосіб управнені після статута згаданої орґанізації в случаю смерти сего члена яко правосильного і згаданий член має зречи ся повної виплати тих запомог, які постановлені статутами відносно до сего; або

(c) заплатити суму згаданого довгу в чвертьрічних ратах в часі і принагідно плаченя місячних вкладок в сумах не меньших як 5% чвертьрічно від суми довгу враз з відсотками від незаплаченої решти згаданого довгу, дочисляючи 4% відсотки при річнім складанім проценті, доки ціла сума обдовженя не буде заплачена, а на случай смерти члена перед цілковитим заплаченєм довгу має бути відтягнена з посмертних запомог лише незаплачена решта довгу, як се постановлено в „опшен" (b) або;

(d) платити річно 4% відсотки від суми довгу і на случай смерти члена має бути тоді відтягнена лише сама сума довгу посмертних запомог, як се є постановлено в „опшен" (b)

4. Звернути членську грамоту, а приняти нову, на котрій буде зарахований довг і переказане те, що є означене в „опшен" (b).

Upon motion regularly made and seconded the following resolution was carried unanimously.

RESOLUTION.

Be it resolved by the Supreme Assembly of Ukrainian National Association in special session assembled on this 20th day of January, A. D., 1915, that any member of the Ukrainian National Association, who, at the time of the making of the request hereinafter referred to, is in good standing and who was a member of the said Association prior to January 1st, 1915, may, instead of paying his contributions or assessments to the Mortuary Fund computed at the rate for the age attained by said member on January 1st, 1915, as required by the By-Laws, pay at a rate to be computed for the age attained by said member on the date of his admission into the Association, provided always, that said member shall

1. comply with, observe and be bound by all other requirements of the By-Laws;

2. make a request in writing, on or before the first day of April A. D. 1915, on forms to be furnished by the Association, to partake of the privileges here offered and bind himself and his beneficiary or beneficiaries in the particulars in the next succeeding proviso mentioned;

3. (a) pay into the Mortuary Fund of the Association such sum as has been computed by the actuary of the Association as representing the deficiency in the reserve presently required for the payment of benefits upon said member's certificate of membership, or

(b) assign, transfer and set over a like sum, together with interest thereon at four per cent compounded annually, from January 1st, 1915, to date of the member's death and in behalf of said member and said member's beneficiary or beneficiaries, agree and direct that said sum and said interest thereon shall be a lien and charge upon said member's certificate and shall be deducted by the said Association from any benefits to which said member's beneficiary or beneficiaries would otherwise be entitled under the By-Laws of said Association, in the event of that member's death while in good standing, and the full payment of which benefits as provided by the By-Laws relating thereto shall be waived by said member; or

(c) pay off the amount of said lien in quarterly installments, at the time and in the manner of payment of monthly assessments, in sums of not less than 5% of the amount of the lien per quarter with interest in the unpaid balance of said lien at the rate of 4% annually compounded until the full amount of the lien is paid, and in the event of the death of the member before the lien has been fully discharged, only the unpaid balance thereof shall be deducted from the benefits as provided in option „b", or

(d) pay annually the 4% interest on the amount of the lien and at the death of the member there shall be deducted only the face amount of the lien from the benefits as provided in option „b";

4. surrender certificate of membership and accept a new one which shall be charged with the lien and assignment referred to in option „b".

Дальше на порядок денний взято виплачуванє запомог, ухвалених XIII. головною конвенцією Укр. Нар. Союза. В сій справі пояснено, що з огляду на се, що Нюйорчани старають ся дальше справу минувшої XIII. головної конвенції поборювати на судовій дорозі, хотяй вже раз програли, головний екзекутивний комітет не може нікому ухвалених на конвенції запомог виплачувати так довго, поки справа раз на все не покінчить ся.

На внесенє Юліяна Павчака, поперте Василем Гришком, ухвалено одноголосно се пояснене приняти до відома і ухвалено оголосити його в протоколі з сего засіданя в „Свободі".

З огляду на се, що число читачів словенської „Свободи" постійно зменьшаєть ся, на внесенє Алексія Шарпоня, поперте Василем Гришком, ухвалено, що коли так дальше число читачів словенської „Свободи" буде постійно зменьшати ся до 1-го марта 1915 р., то з днем 1-го марта с. р. має ся занехати видавати „Свободу" друковану латинськими буквами, так звану „словенську", а на її місце має ся висилати читачам словенської „Свободи" „Свободу" українську, як всім иншим членам орґанізації.

Дальше головний екзекутивний комітет заявив присутним, що дуже мале число членів зголосило ся за словенським календарем на біжучий рік і з тої причини словенського календаря не друковано; зате всім членам вислано календар український. Сю заяву принято одноголосно до відома.

Щоби відділові каси не потребували платити за членів місячні вкладки з відділової каси і позаяк виставлений рахунок мусить бути вповні заплачений до каси Укр. Нар. Союза, на внесенє Юліяна Павчака, поперте Іваном Глововою, ухвалено поручити місцевим відділам перевести в себе ухвалу, на підставі котрої кождий член буде обовязаний заплатити до У. Н. Союза один місяць наперед місячну вкладку після його віку, виказаного на присланім виказі до місцевого секретаря даного відділу. Заплачена згори вкладка буде уважати ся яко одномісячна кавція, зложена до місцевої каси дотичного відділу.

Коли член не прийде на мітінґ і не заплатить місячної вкладки до Союза за біжучий місяць, в такім случаю місцева каса заплатить за даного члена місячну вкладку із зложеної ним кавції, а члена суспендує. В такий спосіб каса відділу не буде в жаден спосіб покривджена. Члени, платячи один місяць наперед, нічого на сім не тратять, бо мають запевненє, що каса їх відділу не буде нарушена на їх місячні вкладки до Укр. Нар. Союза.

На внесенє Мих. Угорчака, поперте Николаєм Ваверчаком, ухвалено, що члени, хотячі взяти „лін" (обдовженє) на свою грамоту, мають підписати дотичний документ до першого цьвітня 1915 р. Хто не зголосить ся до висше згаданого речинця, не буде міг опісля жадати обдовженя його грамоти.

На внесенє Івана Ваверчака, поперте Володимиром Лотоцьким, ухвалено виплачувати Просьвітній Комісії на видавництво „Цьвітки" по $130.00 місячно, почавши від дня 1-го лютого 1915 року.

На внесенє Івана Ваверчака, поперте Василем Гришком, ухвалено виплачувати місцевим орґанізаторам по 50 цнт. за кождого новопридбаного члена.

На тім вичерпано порядок дневний і засіданє замкнено о годині 9.30 вечер.

Михайло Угорчак,
гол. рек. секр. У. Н. Союза.

Табеля обдовженя.

Роки, в котрих члени приступили до Союза.

Вік при вступі	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907	1906	1905	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	Вік при вступі
20	$2.40	$7.30	$12.38	$17.66	$23.16	$28.86	$34.78	$40.92	$47.29	$53.90	$60.74	$67.83	$75.16	$82.75	$90.59	$98.70	$107.07	$115.71	$124.61	$133.78	$143.22	20
21	2.51	7.62	12.94	18.46	24.20	30.15	36.34	42.75	49.89	56.27	63.40	70.77	78.41	86.30	94.45	102.87	111.55	120.51	129.73	139.22	148.99	21
22	2.62	7.98	13.53	19.31	25.30	31.52	37.96	44.64	51.57	58.74	66.16	73.84	81.77	89.97	98.45	107.19	116.19	125.47	135.02	144.84	154.94	22
23	2.75	8.34	14.15	20.18	26.43	32.92	39.65	46.61	53.83	61.30	69.03	77.02	85.27	93.79	102.59	111.65	120.99	130.60	140.49	150.64	161.05	23
24	2.87	8.72	14.79	21.08	27.61	34.39	41.40	48.66	56.18	63.96	72.00	80.31	88.89	97.75	106.87	116.27	125.94	135.90	146.11	156.60	167.34	24
25	3.00	9.11	15.45	22.04	28.85	35.91	43.23	50.80	58.63	66.73	75.10	83.74	92.65	101.84	111.31	121.05	131.07	141.36	151.91	162.74	173.84	25
26	3.14	9.52	16.15	23.02	30.13	37.50	45.13	53.01	61.17	69.60	78.30	87.28	96.54	106.07	115.89	125.98	136.34	146.98	157.88	169.06	180.53	26
27	3.28	9.96	16.87	24.05	31.47	39.15	47.10	55.32	63.81	72.58	81.63	90.96	100.56	110.45	120.62	131.07	141.78	152.76	164.03	175.59	187.43	27
28	3.43	10.40	17.62	25.11	32.86	40.87	49.15	57.71	66.55	75.67	85.08	94.75	104.72	114.97	125.50	136.29	147.37	158.73	170.38	182.32	194.54	28
29	3.58	10.86	18.41	26.22	34.30	42.65	51.29	60.20	69.40	78.87	88.64	98.69	109.02	119.64	130.53	141.69	153.14	164.90	176.93	189.25	201.85	29
30	3.74	11.35	19.23	27.38	35.81	44.51	53.50	62.78	72.34	82.19	92.33	102.75	113.46	124.44	135.71	147.26	159.11	171.25	183.67	196.39	209.38	30
31	3.91	11.86	20.09	28.59	37.37	46.45	55.81	65.45	75.40	85.62	96.14	106.95	118.03	129.40	141.05	153.01	165.26	177.79	190.63	203.74	217.12	31
32	4.08	12.39	20.97	29.84	38.99	48.45	58.19	68.22	78.54	89.17	100.07	111.26	122.73	134.50	146.57	158.94	171.60	184.55	197.78	211.29	225.06	32
33	4.27	12.93	21.89	31.14	40.69	50.52	60.66	71.08	81.80	92.82	104.12	115.71	127.60	139.79	152.27	165.05	178.13	191.51	205.14	219.05	233.22	33
34	4.46	13.50	22.85	32.49	42.43	52.67	63.20	74.04	85.17	96.59	108.30	120.31	132.62	145.24	158.16	171.37	184.87	198.66	212.71	227.02	241.57	34
35	4.65	14.09	23.85	33.89	44.24	54.89	65.84	77.10	88.61	100.47	112.61	125.06	137.82	150.88	164.23	177.89	191.82	206.02	220.48	235.20	250.14	35
36	4.86	14.72	24.88	35.34	46.11	57.19	68.57	80.24	92.20	104.48	117.07	129.98	143.18	156.69	170.50	184.58	198.95	213.58	228.46	243.57	258.90	36
37	5.06	15.35	25.94	36.84	48.05	59.56	71.36	83.47	95.90	108.64	121.69	135.05	148.72	162.70	176.95	191.48	206.29	221.34	236.63	252.15	267.85	37
38	5.29	16.00	27.03	38.38	50.03	61.99	74.25	86.83	99.72	112.95	126.47	140.30	154.45	168.88	183.60	198.59	213.82	229.30	245.00	260.90	277.00	38
39	5.51	16.68	28.18	39.98	52.09	64.52	77.25	90.31	103.70	117.40	131.41	145.74	160.36	175.26	190.44	205.88	221.56	237.46	253.57	269.87	286.33	39
40	5.74	17.40	29.36	41.63	54.22	67.12	80.36	93.92	107.81	122.02	136.54	151.35	166.46	181.84	197.48	213.38	229.50	245.82	262.34	279.02	295.85	40
41	5.99	18.12	30.56	43.33	56.42	69.84	83.60	97.67	112.08	126.81	141.83	157.14	172.74	188.61	204.72	221.06	237.62	254.37	271.29	288.35	305.52	41
42	6.23	18.87	31.81	45.09	58.71	72.67	86.96	101.58	116.52	131.75	147.29	163.12	179.21	195.57	212.16	228.95	245.95	263.11	280.42	297.85	315.37	42
43	6.49	19.64	33.13	46.95	61.12	75.63	90.46	105.63	121.11	136.88	152.95	169.30	185.90	202.73	219.78	237.04	254.47	272.04	289.74	307.52	325.38	43
44	6.76	20.47	34.51	48.91	63.64	78.72	94.12	109.84	125.87	142.20	158.80	175.66	192.76	210.08	227.61	245.32	263.18	281.15	299.22	317.36	335.54	44
45	7.06	21.33	35.96	50.95	66.27	81.93	97.92	114.21	130.80	147.67	164.82	182.21	199.81	217.63	235.63	253.78	272.06	290.43	308.87	327.34	345.82	45
46	7.35	22.24	37.48	53.07	69.00	85.26	101.83	118.71	135.88	153.33	171.01	188.92	207.05	225.36	243.82	262.41	281.10	299.86	318.65	337.44	356.20	46
47	7.67	23.18	39.05	55.27	71.82	88.70	105.88	123.36	141.12	159.12	177.36	195.81	214.46	233.25	252.18	271.20	290.29	309.42	328.56	347.65	366.68	47
48	7.99	24.16	40.69	57.55	74.74	92.25	110.06	128.14	146.50	165.07	183.87	202.86	222.02	241.30	260.69	280.14	299.63	319.12	338.57	357.95	377.23	48
49	8.34	25.19	42.38	59.91	77.76	95.91	114.37	133.07	152.01	171.19	190.55	210.07	229.74	249.51	269.34	289.21	309.08	328.92	348.68	368.34	387.83	49
50	8.69	26.24	44.12	62.34	80.88	99.70	118.79	138.12	157.68	177.45	197.37	217.44	237.60	257.85	278.13	298.41	318.65	338.82	358.88	378.77	398.48	50

ВИКАЗ

убитих, ранених, полонених і пропавших Українців у теперішній війні.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (ґрри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилєрія (полева)
а. кн. = артилєрія кінна
а. гір. = артилєрія гірська
а. кр. = артилєрія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пв. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуніції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилєрія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), батальон або дивізію.

—o—

(Дальше).

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
видані 28. падолиста 1914.

До лісти страт ч. 7:

Беркала Петро, 35 л., ранений
Бучак Іван, 35 л., ранений (замісць убитий)
Гетманський Петро, 35 л., ранений
Грицик Іван, 35 л., ранений
Горніцький Мартин, 35 л., ранений
Долинний Стефан, 35 л. (замісць 19 л.), ранений
Зичковський Володислав, 35 л., ранений
Іваськів (замісць Івашків) Йосиф, 35 л., ранений
Ільків Никола, 35 л., ранений
Кошеловський (замісць Кошельовський) Гринько, 35 л., ранений
Козак Іван, 35 л., убитий
Лисий Антін, 35 л., убитий
Матіяш Іван, 35 л., ранений
Миколаєвич Франко, 35 л., ранений
Мищук Антін, 35 л., ранений
Охович Ілько, 35 л., ранений
Орґаніста Василь, 35 л., ранений
Павлишин Володимир, 35 л., ранений
Політило Василь, 35 л., ранений
Сірий Іван Петро, 35 л., ранений
Сірий (замісць Сирий) Яцко, 35 л., ранений
Сьмільський Стефан, 35 л., ранений
Тарнавський (замісць Тарновський) Михайло, 35 л., ранений
Хоростецький Антін, 35 л., ранений
Шура (замісць Чура) Йосафат, 35 л., ранений
Явнич Теодор, 35 л., ранений

До лісти страт ч. 9:

Богайчук Іван, 95 п., убитий (замісць ранений)
Гук Гарасим, 80 п., ранений
Коростіль Федь, 95 п., ранений
Кошиковський (замісць Кошиловський) Йосиф, 80 п., ранений
Ольховий Йосиф, 95 п., ранений
Ольшевський Станислав, 95 п., ранений

До лісти страт ч. 12:

Довган Онуфрій, 80 п., ранений
Клєман Теодор, 80 п., ранений
Кузик Іван, 80 п., ранений
Михалишин Пилип, 80 п., ранений
Позняк Іван, 80 п., ранений
Смолинський, 80 п., ранений.

До лісти страт ч. 15:

Анклевич Іван, 19 л., ранений
Баран Йосиф, 19 л., ранений
Боднарський Михайло, 19 л., ранений
Білаш (замісць Білас) Іван, 19 л., полонений
Білецький Теодор, 19 л., убитий
Богач Фльоріян, 19 л., ранений
Богун Іван, 19 л., ранений
Бухаль Іван, 19 л., ранений
Букало Олекса, 19 л., убитий
Бульбук Юрко, 41 п., ранений
Бурмиха Адам, 19 л., ранений
Бутинець (замісць Витинець) Никола, 19 л., ранений
Ваплавський Яків, 41 п., ранений
Герман Василь, 19 л., ранений
Гірняк Іван, 19 л., ранений
Гойсан Дмитро, 41 п., ранений
Головацький Михайло, 19 л., ранений
Гирман Стефан, 19 л., ранений
Галянт Гринько, 19 л., ранений
Голінський Антін, 19 л., ранений
Гураль Стефан, 19 л., ранений
Дзумарович Максим, 41 п., ранений
Жарський Альбін, 19 л., убитий
Записоцький Петро, 19 л., ранений
Комендзерський Стах, 19 л., убитий
Копечик Іван, 19 л., убитий
Кошеньовський Антін, 19 л., ранений
Козак Михайло, 19 л., ранений (замісць убитий)
Кущвір Іван, 19 л., ранений
Кузь Іван, 19 л., ранений
Квятковський, 19 л., убитий
Лабай Михайло, 19 л., ранений
Матчак Панько, 19 л., убитий
Мочарський Серафин, 19 л., убитий
Муза Онуфрій, 19 л., убитий
Нагірняк Петро, 19 л., ранений
Новіцький Іван, 19 л., убитий
Новіцький Павло, 19 л., ранений
Паскар Прокіп, 41 п., ранений
Паук Олекса, 19 л., убитий
Петрушевський Іван, 19 л., ранений
Сидоряк Никола, 41 п., ранений
Ситник Йосиф, 19 л., ранений
Соколовський Маріян, 19 л., ранений
Спас Теодор, 19 л., убитий
Цаль Йосиф, 19 л., ранений
Шахновський Петро, 19 л., убитий
Швець Григорій, 19 л., ранений
Шуган Дмитро, 41 п., ранений.

До лісти страт ч. 17:

Ґураль Михайло, 35 л., ранений
Кужель (замісць Кузель) Іван, 35 л., ранений
Савчин Кіндрат, 35 л., ранений
Сохацький Никола, 35 л., ранений.

До лісти страт ч. 19:

Люхнич Іван, 30 стр., ранений.

До лісти страт ч. 20:

Білецький Стефан, 22 з. о., ранений
Кусик Юрко, 22 з. о., ранений
Ступаряк Іван, 22 з. о., ранений.

До лісти страт ч. 21:

Бандра Стефан, 80 п., ранений
Барановський Йосиф, 80 п., ранений
Добрий Станислав, 80 п., ранений
Заґробельний Йосиф, 80 п., ранений
Заґробельний Казимир, 80 п., убитий
Клепарчук (замісць Клепарчик) Тома, 80 п., ранений
Крушинський Кароль, 80 п., ранений
Куць Олекса, 80 п., убитий
Локоть Ілько, 80 п., ранений
Мельничок Петро, 80 п., ранений
Мудрий Іван, 80 п., ранений
Найда Паробецький Іван, 80 п., ранений
Папроцький Максим, 80 п., ранений
Парубочий Максим, 80 п., ранений
Павлюкевич Михайло, 80 п., ранений
Радомський Кароль, 80 п., ранений
Фіялковський Кароль, 80 п., ранений

До лісти страт ч. 23:

Беньовський (замісць Веньковський) Петро, 32 а., ранений
Івасів Стефан, 95 п., убитий
Бравець Теодор, 32 а., ранений
Опацький Станислав, 95 п., ранений
Ошуст Василь, 95 п., ранений
Плавяк Яків, 95 п., убитий
Романко Никола, 95 п., убитий
Сухецький Іван, 95 п., ранений
Тремблюк (замісць Трембляк) Василь, 95 п., убитий
Турушанко (замісць Турушанка) Гіларій, 32 а., убитий
Чайковський Франко, 95 п., ранений
Яблонський Йосиф, 32 а., ранений
Янчук Петро, 32 а., ранений.

До лісти страт ч. 24:

Любинецький Петро, 7 у., ранений

До лісти страт ч. 31:

Бабюк (замісць Бабяк) Йосиф, 31 а., ранений.

До лісти страт ч. 37:

Бачинський Іван (замісць Вінцентій), 45 п., ранений
Глушко Іван, 45 п., убитий
Масляний Михайло, 45 п., ранений
Сенькович (замісць Семкович) Михайло, 45 п., ранений
Тилко Юрко, 45 п., ранений.

До лісти страт ч. 39:

Гутий Василь, 90 п., ранений
Коваль Володислав, 90 п., ранений
Кусяк Войтко, 90 п., ранений.

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
видані 29. падолиста 1914.

До лісти страт ч. 27:

Бердей Іван, 45 п., ранений
Йойкан Никола, 45 п., ранений
Кишка (замісць Кашка) Михайло, 45 п., убитий
Петровський Павло, 45 п., ранений.

До лісти страт ч. 30:

Андрухів Дмитро, 89 п., ранений
Барабах Василь, 89 п., ранений
Качмар Дмитро, 89 п., ранений
Ловяк Стефан, 89 п., ранений
Мелян Іван, 89 п., ранений
Ничкало (замісць Ничкало) Іван, 89 п., ранений
Тиліцький Михайло, 89 п., ранений.

До лісти страт ч. 43:

Бобовський Ілько, 10 п., ранений
Бурдяк Олекса, 10 п., ранений
Вахта Тома, 10 п., ранений
Войдило Мартин, 10 п., убитий
Драґаник Панько, 10 п., ранений
Общарний Войтко, 10 п., ранений
Фединяк (замісць Фединюк) Юрко, 10 п., ранений
Шуба Іван, 10 п., ранений.

Листа утрат ч. 70
видана 30. падолиста 1914.

УБИТІ:

Авґустин Іван, 22 л.
Бода Іван, 32 л.
Боднар Петро, 32 л.
Ботаз Никола, 32 л.
Буковець Іван, 32 л.
Вотихович Гнат, 32 л.
Ґанчар, 15 п. (16 комп.)
Дерлиця, 15 п. (16 комп.)
Зарковець, 15 п. (16 комп.)
Калиняк, 15 п. (16 комп.)
Корчак Яків, 20 п.
Лямбо Маріян, ж.
Людвин Іван, 32 л.
Лукасик Франко, 32 л.
Май Валентин, 32 л.
Миклюсяк Франко, 6 стр.
Мудрий, 15 п. (13 комп.)
Нановський Франко, 11 сап.
Пастух Михайло, 4 у.
Пестрак, 16 п. (16 комп.)
Полотнянка, 15 п. (13 комп.)
Радецький Войтко, 1 у.
Спічак, 15 п. (13 комп.)
Тимочко, 15 п. (13 комп.)
Шур, 15 п. (16 комп.)
Шут, 15 п. (16 комп.)

РАНЕНІ:

Капуста Никола (ляйтн.), 15 п.
Абрагамовський, 15 п. (13 комп.)
Баґінський, 15 п. (13 комп.)
Біліньский Андрій, 32 л.
Бобінський, 45 п. (16 комп.)
Водух Іван, 32 л.
Боґуш Іван, 32 л.
Богачик Антін, 32 л.
Бомблик Василь, 4 у.
Борута Іван, 32 л.
Бучинський, 15 п. (16 комп.)
Буяк Іван, 32 л.
Буковець Петро, 32 л.
Бущинський, 15 п. (13 комп.)
Бик, 15 п. (13 комп.)
Вахновський Володимир, 32 л.
Валевський Йосиф, 32 л.
Валіґура Іван, 32 л.
Вертепний, 15 п. (13 комп.)
Вітковський Гнат, 32 л.
Гадала Йосиф, 32 л.
Гайда, 15 п. (13 комп.)
Глупка Бартко, 32 л.
Гнида, 15 п. (16 комп.)
Гнойовий, 15 п. (16 комп.)
Годур Антін, 32 л.
Голда, 15 п. (13 комп.)
Гроновський Іван, 32 л.
Грикор, 15 п. (13 комп.)
Грушка Андрій, 32 л.
Ґадовський Іван, 32 л.
Ґавляк Йосиф, 32 л.
Ґавлик Теодор, 32 л.
Ґазда Станислав, 32 л.
Ґмах, 15 п. (13 комп.)
Даниляків, 15 п. (16 комп.)
Даньковський Кирило, 32 л.
Демків Василь, 1/10 а. з. о.
Добжинський, 15 п. (13 комп.)
Добош Іван, 32 л.
Дольний, 15 п. (16 комп.)
Драґон Йосиф, 32 л.
Дружковський Теофіль, 32 л.
Духняк Йосиф, 32 л.
Ємкевич Іван, 32 л.
Жмуда Йосиф, 32 л.
Жук, 15 п. (13 комп.)
Зелененький, 15 п. (16 комп.)
Зволинський Павло, 32 л.
Іванський Франко, 32 л.
Каня Іван, 32 л.
Каня Йосиф, 32 л.
Кашлюга Гнат, 32 л.
Кавула Кароль, 32 л.
Кіт Стефан, 4 у.
Кобель, 15 п. (13 комп.)
Кобилецький Павло, 32 л.
Косціхний, 15 п. (13 комп.)
Косцінський Іван, 32 л.
Косовський Тома, 32 л.
Ковальчик Никифор, 32 л.
Коза Стефан, 32 л.
Козак, 15 п. (13 комп.)
Козак Йосиф, 32 л.
Козуб Іван, 32 л.
Кручинський Стефан, 6 стр.
Кривий, 15 п. (13 комп.)
Квасник Станислав, 32 л.
Кубів, 15 п. (13 комп.)
Кухта Іван, 32 л.
Курочка, 15 п. (13 комп.)
Кузів, 15 п. (13 комп.)
Ляцький Іван, 32 л.
Лакота Стефан, 32 л.
Лен, 15 п. (13 комп.)
Лесьович Тома, 32 л.
Ломницький Мартин, 32 л.
Лисак, 32 л. (9 комп.)
Мадура Петро, 32 л.
Майхер Павло, 32 л.
Маврський Петро, 32 л.
Марищук, 15 п. (13 комп.)
Михальський Іван, 32 л.
Могрецький, 15 п. (13 комп.)
Минко Йосафат, 4 у.
Нижний, 15 п. (13 комп.)
Орловський Петро, 32 л.
Осадчук, 15 п. (13 комп.)
Панчук Теодор, 4 у.
Пастух, 15 п. (13 комп.)
Павловський Михайло, 32 л.
Павлик Теофіль, 15 з. о.
Петришин, 15 п. (13 комп.)
Пехович Іван, 32 л.
Піхович, 15 п. (13 комп.)
Пивоварчик Яцко, 32 л.
Пліхта Іван, 32 л.
Підгайний, 15 п. (13 комп.)
Попівчак Іван, 32 л.
Познанський Михайло, 4 у.
Пирч Альойзій, 32 л.
Рудзинський, 15 п. (13 комп.)
Сембрат Іван, 32 л.
Скрудовський, 15 п. (16 комп.)
Слярчак Андрій, ж.
Станішевський Михайло, 32 л.
Токарчик Франко, 32 л.
Томків, 15 п. (13 комп.)
Фуляра Іван, 32 л.
Фирта Іван, 1/10 а. з. о.
Хомин Стефан, 4 у.
Хрущ Фелікс, 32 л.
Цебринський, 15 п. (16 комп.)
Юрків, 15 п. (13 комп.)
Яшиниця Іван, 32 л.
Якус Лука, 32 л.
Ярема Андрій, 28 п.

ДОПОВНЕНЯ І ПОПРАВКИ
оголошені в лісті ч. 70.

До лісти страт ч. 14:

Хміль Кирило, 91 п., ранений.

Листа утрат ч. 71
видана 2. грудня 1914.

УБИТІ:

Мазуркевич Максим (кад.), 10 п.
Стахняк Петро (ляйтн.), 10 п.
Зеленський Михайло, 9 л.
Кошикар Андрій, 92 п.

РАНЕНІ:

Ганчук Никола, 9 л.
Долинський Іван, 92 п.
Кравчук Павло, 3 сап.
Крупа Іван, 92 п.
Кулик Йосиф, 3 сап.
Лабудяк Михайло, 3 сап.
Манко Андрій, 9 г.
Маражук Антін, 92 п.
Процик Юрко, 3 сап.
Сaско Дмитро, 3 сап.

Листа утрат ч. 72
видана 3. грудня 1914.

УБИТІ:

Бербець Михайло, 9 п.
Вориелевич Іван, 17 л.
Бик Матвій, 17 л.
Вісневський Йосиф, 17 л.
Гутак Михайло, 9 п.
Ґраберський Стефан, 16 п.
Ґавлічинський Ілько, 30 а.
Жураковський Никола, 9 п.
Заплатинський Григорій, 9 п.
Іваськів Дмитро, 9 п.
Кацедан Яким, 9 п.
Касперський Кароль, 17 л.
Кизимович Пилип, 9 п.
Кіз (можливо також Кіт) Ів., 29 а.
Кудла Іван, 4 тирольські стрільці (приділений з 10 п.)
Кузнярський Володислав, 30 а.
Лакатиз Никола, 4 тирольські стрільці (приділений з 9 п.)

(Дальше буде).

ВИЙШЛА З ДРУКУ ТРЕТА ЛІСТА СТРАТ УБИТИХ, РАНЕНИХ І ПОЛОНИХ В ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ УКРАЇНЦІВ. — До набутя в „Свободі".

ДО ВІДОМА ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „СВОБОДИ".

Сим повідомляємо всіх наших нових і старих передплатників, що на надсилані передплати не висилаємо ніяких осібних поквітовань. Такі поквітовання подаємо при кождій адресі наклеєній на часописи. Там є подана дата, до якого часу передплата зістала заплачена.

По упливі часу передплати не висилаємо ніяких упімнень щодо відновленя передплати а кождий передплатник, котрому залежить на тім, щоб не перервано йому висилки часописи, повинен сам звернути увагу на речинець скінченя передплати і завчасу її відновити.

Часописи не можемо висилати нікому на кредит, бо сего не дозволяє почтовий закон.

ПОЗІР! ПОЗІР!

Заходом Тов. Укр. „Січ" і Тов. Читальні „Просьвіти"

відограє ся

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 7. ЛЮТОГО 1915 Р.

в церковній гали при Вілбур Аве., Сиракюз, Н. Й. драматичне представлене в 5. діях зі співами Івана Франка,

„УКРАДЕНЕ ЩАСТЄ"

ДІЄВІ ОСОБИ:

Микола Задорожний	Гр. Трач
Анна, його жінка	п. Н. Шеремета
Михайло Гурман	А. Бочан
Олекса Бабич	М. Пастух
Настя, його жінка	п. О. Бедзісь
Війт	В. Сеньків
Шльома	С. Соколовський
І. парубок	Я. Трач
ІІ. парубок	В. Годзій
ІІІ. парубок	С. Гривнак
І. жінка	п. Г. Шеремета
ІІ. жінка	п. Г. Тимчишин
І. дівчина	п. М. Весоловська
ІІ. дівчина	п. К. Віткович
ІІІ. дівчина	п. Т. Семенишин
І. селянин	Н. Дідуник
ІІ. селянин	С. Гривнак

Парібки, дівчата, музиканти.

Вступ від особи 25 цнт.

ПОЧАТОК О ГОД. 7.30 ВЕЧЕР.

Дохід з представленя призначений для вдів і сиріт в старім краю, котрі в біді і нужді полишились. Тож на представлене просимо громадно явитись.

14 КОМІТЕТ.

ЦІННИК КНИЖОК,

які можна дістати в друкарнї „Свободи":

Америка	15
Американець, веселий образ з житя народу	15
Борба клас і чому робітники організують ся	15
Бери та читай	30
В Старім і Новім краю	25
Весела книжочка з образками	35
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10
Дещо про зьвірята	30
Еміґрант	15
Журавлї	10
Житє, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах	15
Жіночий язик. — Невдалий лянч	15
За Сестрою, повість	35
З кого сї насьміхають, з того люди бувають. — Посол Петруняк. — Молодий адвокат	10
Зуб за зуб	10
З ріжних нив	15
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	10
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Напад на Січ	5
Народний рух австро-угорських Русинів	15
О підземних скарбах	25
Оповіданє про Алї Бабу і сорок розбійників	20
Оповіданя про заздрих богів	10
Покуса	10
Під прапором свободи. Вибір патріотичних декламацій	30
Про нутро землї	25
Пісні про Канаду і Австрію	40
Про конець сьвіта	15
Принц і нуждар, оповіданє	50
Розмова Поляка з Русином	10
Релїгійні вірованя	20
Рицар і смерть	5
Руський штукар, 212 гарних штук до забави	50
Русько-англійський тлумач	60
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Страйк	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Степові люди	15
Товариська ворожка	15
Хто з чого жиє	15

Адреса: „SVOBODA" 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Хто хоче довідати ся про причини теперішної війни, про її початки і дотеперішний перебіг та стан, нехай купить собі великий ілюстрований

КАЛЕНДАР

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА НА РІК 1915.

ЦІНА СЕГО КАЛЕНДАРЯ ЛИШ 60 ЦНТ. ВРАЗ З ПОЧТОВОЮ ПЕРЕСИЛКОЮ.

Гроші можна посилати почтовим або експресовим моні-ордером і в стемсах почтових. Канадійських почтових стемсів і срібних монет не принимаємо.

Замовленя посилайте на слїдуючу адресу:

„SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.